

Ruusupuiston kärkiuutiset

KASVATUS- JA KOULUTUSUUTISIA JYVÄSKYLÄN YLIOPISTOSTA

Jyvä... Ruusu... Uutis... 2/2024 Jos sinä kaadut, minä kannan – Yhteisopettajuus lisää työhyvin...

Jos sinä kaadut, minä kannan – Yhteisopettajuus lisää työhyvinvointia, työhön sitoutumista ja opetuksen laatua

Opettaja – miten sinä voit? Lähdetkö töihin mielelläsi? Tuntuuko sinusta, että työpäivä on pulkassa sulkiessasi koulun oven? Saatko nukuttua yösi hyvin? Koetko, että työn vaativuus on sopivalla tasolla? Huoli opettajien työssä jaksamisesta on todellinen. Taloudelliset haasteet näkyvät koulun arjessa resurssien riittämättömyytenä. Ryhmäkoot kasvavat, oppimistulokset heikenevät, ja erityistä tukea tarvitsevia oppilaita on luokissa yhä enemmän. Yhä useampi opettaja ja opettajaopiskelija miettii alanvaihtoa. Opettajat tuntevat jäävänsä yksin kasvavien

vaatimusten kanssa. He kokevat, että opettajankoulutus ei antanut valmiuksia selvitä tavallisessa koulun arjessa.

On asioita, joita koulussa voidaan tehdä negatiivisen kierteen katkaisemiseksi. Psykologisesti turvallinen työilmapiiri, toisen kohtaaminen ja huomioiminen, palautteen antaminen ja saaminen, osaamisen jakaminen ja ammatillinen keskustelu ovat asioita, joita jokaisessa oppilaitoksessa voi toteuttaa ilmaiseksi. Yhteisopettajuus on toimiva tapa lisätä työhyvinvointia ja tulevaisuuden taitoja. Koulujen tulee olla oppivia organisaatiota ei vain oppilaille vaan myös opettajille.

Yhteisopettajuus

Yhteisopettajuus ei käsitteenä ole vielä täysin selvä. Perinteisesti se on määritelty samanaikaisopettajuudeksi, jossa kaksi opettajaa työskentelee samassa luokkahuoneessa yhteisten oppilaiden kanssa. Toisaalta yhteisopettajuus voidaan käsittää paljon laajemmin: se on opettajien yhteistä ammatillista keskustelua, suunnittelua, arviointia ja opettamista. Oppilaat ovat yhteisiä, pedagogiikka on yhteistä, ja yhdessä tekeminen näkyy koko koulun toimintakulttuurissa. Laajasti määritelty yhteisopettajuus vastaa suoraan muuttuvan koulun haasteisiin ja opettajan työn lisääntyviin vaatimuksiin: haastaviin tilanteisiin löytyy aina tukea ja työkaveri, jonka kanssa pohtia, miten pitäisi toimia. Opettaja oppii toiselta opettajalta koko ajan uutta ja pystyy samalla päivittämään osaamistaan. Oma pedagogiikka kehittyy ja itsetunto vahvistuu ammatillisessa keskustelussa kollegan kanssa. Töihin on mukava tulla, ja oma paikka työyhteisössä tuntuu merkitykselliseltä.

Tapaus Keljonkankaan yhtenäiskoulu – koulu, joka rakennettiin yhteisopettajuudelle

Keljonkankaan yhtenäiskoulu perustettiin vuonna 2021. Koulun pedagogisen hankesuunnitelman (2018) pohjana oli ajatus siitä, että opetustilojen tulee tukea yhteisöllisyyttä. Koko talon pedagogiikka perustuu joustavalle

ryhmänmuodostukselle ja opettajien yhteistyölle, mikä näkyy arkkitehtonisissa ratkaisuisa. Luokkatilat yhdistyvät toisiinsa siirrettävillä väliseinillä, eri luokka-asteilla on kotipesät ja oleskelualueita, ja opetustiloissa on yhteissuunnitteluun ja yhteisiin keskusteluhetkiin ja kohtaamiseen soveltuvia työskentelynurkkauksia sekä oppilaille että opettajille.

Uuden koulun toimintakulttuurin rakentaminen aloitettiin työyhteisössä jo ennen uuden rakennuksen valmistumista yhdessä Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksen henkilökunnan kanssa. Pedagogiikalla ja yhteissuunnittelulla on ollut vankka tieteellinen pohja. Yhteisen työskentelyn pohjalle valittiin arvoiksi yhteisöllisyys, osallisuus, luovuus, myönteisyys, inhimillisyys, turvallisuus ja ammatillisuus. Yhteisopettajuuden suurimmiksi kompastuskiviksi on tutkimuksissa mainittu yhteisen ajan puute, työjärjestyksen haasteet ja se, että esihenkilö ei tue yhteisopettajuutta. Kaikkiin näihin lähdettiin etsimään ratkaisuja jo koulun rakentamisvaiheessa.

Keljonkankaan yhtenäiskouluun kehiteltiin kahden rehtorin malli, jossa rehtorit johtavat koulua yhdessä. Koska perusopetuslain mukaan koulussa voi olla kerrallaan vain yksi rehtori, vaihtavat rehtorit kahden vuoden välein nimikkeitä: toinen on vuorollaan rehtori ja toinen virka-apulaisrehtori. Nyt kolmen toimintavuoden jälkeen rehtorit kertovat, etteivät suostuisi vaihtamaan ”yhteisrehtoriutta” enää entiseen.

Yhteisopettajuuden innovaatiot

Koulun työjärjestys on rakennettu yhteisopettajuudelle. 5.–9.-luokkien oppilaat on jaettu entisten noin 24 oppilaan opetusryhmien sijaan tuplaluokiksi, joilla on kaksi opettajaa. Entisten 7A- ja 7B-luokkien sijaan on yksi 7A, jolla on luokanohjaajapari. Käytännössä siis 7A-luokan terveystiedon tunnilla on 48 oppilasta ja kaksi terveystiedon opettajaa. Tai 5A-luokan musiikintunnilla tuplasti oppilaita ja opettajaparina luokanopettaja ja musiikin aineenopettaja. Osaamista, vahvuuksia ja oppilaantuntemusta voidaan hyödyntää monin tavoin. Opettajaparilla on mahdollisuus käyttää monitoimitiloja parhaaksi näkemällään tavalla. Joskus on järkevää toimia isossa tilassa koko porukalla, joskus jakautua kahtia eri tiloihin. Toisinaan opettajat kiertävät ohjaamassa pienryhmätyöskentelyä tai toinen opettaja pitää klinikkaa ja toinen huolehtii isommasta porukasta. Yhteisopettajuus on luonut uusia pedagogisia innovaatioita.

Opettajat nauttivat siitä, että saavat kokeilla uutta ja innostua. Yhdessä tehdessä palautetta saa työparilta jatkuvasti, mikä innostaa oppimaan uutta. Opetus on suunniteltu yhdessä ja arviointi suoritetaan yhdessä. Työssä on imua! Koulussa on käytössä kiinteänä toimintamallina ”varjostaminen”, joka tarkoittaa, että opettaja käy seuraamassa oman opetuksensa ulkopuolella toista opettajaa ja suorittaa samalla pakollisen puolikkaan veso-päivän. Varjostuksen ohessa jaetaan ideoita ja ajatuksia pedagogiikasta. Lukuvuonna 2023–24 varjostuksen teemana on ammatillinen vuorovaikutus.

Riikka Laakso

Riikka Laakso on luokanopettaja, terveystiedon aineenopettaja ja apulaisjohtaja [Keljonkankaan yhtenäiskoulussa](#) Jyväskylässä.

Ota yhteyttä: riikka.laakso@jyvaskyla.fi

Kuvat: Riikka Laakso

[Seuraava](#) | [Palaa pääsivulle](#)

0 kommenttia